

Znanstveno-medicinske informacije

Evgenia Arh

Poslijediplomski studij Biomedicina
9. listopada 2017.

Potreba za informacijama

- učenje
- rješavanje problema
- priprema za istraživanje – upoznavanje sa svim poznatim činjenicama o postavljenom problemu

Uloga knjižnice

- prikupljanje, organizacija, čuvanje i osiguravanje pristupa ljudskom znanju
- podrška znanstvenoj komunikaciji
- pretraživanje, pribavljanje i evaluacija izvora informacija
- edukacija autora i korisnika

Publikacije - podjela

oblik:

- tiskane
- elektroničke

način izlaženja:

- monografske
- serijske

izvornost i vremenski slijed:

- primarne
- sekundarne
- tercijarne

Primarne publikacije:

- publikacije koje objavljuju neposredne rezultate znanstvenoistraživačkog rada
- novo znanje ili novo tumačenje poznatih ideja i činjenica
- izvorne publikacije
- članak u časopisu/kongresnom zborniku – doktorski rad – patent – službeno statističko izvješće – znanstveni časopis – znanstvena monografija – standardi

Znanstveni časopisi

- pojavljuju se u 17. stoljeću
1665. Le Journal des scavans
- serijske ili periodičke publikacije – izlaze u određenim vremenskim intervalima
- naslov – važno identifikacijsko svojstvo
- brožčani podaci (godina, volumen, broj, stranice)
- ISSN

Medicinski časopisi

- 1679. Nouvelles Decouvertes sur toutes les Parties de la Medicine
- 1684. Medicina Couriosa
- 1812. New England Journal of Medicine
- 1823. Lancet
- 1866. Journal of Anatomy and Physiology
- 1877. Liečnički viestnik

Medicinski časopisi

- nova opažanja, eksperimentalne rezultate i rezultate kliničkih ispitivanja te imaju temeljnu ulogu u napretku medicine
- preuzimaju ulogu zaštite prava prvenstva znanstvenog otkrića
- pohrana medicinskog znanja

Medicinski časopisi

vrste priloga:

prethodno priopćenje, izvorni znanstveni članak, prikazi slučaja, pisma

podjela:

- po značenju – međunarodni i lokalni
- po sadržajnoj usmjerenosti – opći i specijalizirani

Ostale medicinske primarne publikacije:

- publikacije sa znanstvenih skupova
- doktorski i magistarski radovi
- standardi
- patentni
- tehnički izvještaji, statistički izvještaji i godišnjaci (ljetopisi)
- monografije

Sekundarne publikacije:

- ne donose novo znanje
- nastaju obradom, indeksiranjem, sažimanjem i preradom primarnih izvora
- dolaze u oblicima kazala, sažetaka, bibliografija, baza podataka, enciklopedija,
- osnovna namjena je uputiti korisnika na primarne izvore informacija
- Index Medicus, Current Contents, SCI

Sekundarne publikacije

Priručnici i rječnici

Bibliografije - donose podatke o autorima primarnih publikacija, naslovima, vremenu nastajanja itd. u obliku bibliografskih jedinica.

CROSBİ <http://beta.bib.irb.hr/>

Časopisi sažetaka - obavještavaju o primarnoj literaturi na osnovi dužeg ili kraćeg sažetka, s namjerom da olakšaju retrospektivna pretraživanja literature i da se zadovolje potrebe za novim informacijama.

Excerpta Medica, Year Book of Cardiology, Year Book of Psychiatry and Applied Mental Health.

Sekundarne publikacije

kazala - indeksi

- abecedno uređeni popisi važnih podataka koja se pojavljuju u nekom dokumentu ili skupini dokumenata, s uputom na mjesto gdje se u dokumentu mogu naći

indeksne publikacije

- razrađeni sustav kazala (autorski, predmetni, zemljopisni i sl.), osnovne bibliografske podatke potrebne za pronalaženje primarne publikacije, najčešće rada objavljenog u časopisu

citatna kazala

- abecedno poredana prezimena autora svih citata ili navoda u popisu literature

Baze podataka

Zbirke informacija organizirane na način koji omogućava jednostavno i precizno pretraživanje.

Svi se zapisi sastoje od polja, koja su pretraživa i predstavljaju pristupnu točku do informacije.

Vrste baza podataka

- bibliografske baze
- citatne baze
- baze podataka s cjelovitim tekstem

Bibliografske baze podataka

- sadrže podatke o radovima objavljenim u različitim publikacijama
- opisi radova u pravilu su vrlo detaljni, a struktura zapisa ujednačena je unutar pojedine baze podataka
- bibliografski zapisi radova sadrže podatke kao što su:
autor, naslov rada, izvor, sažetak, brojevi podaci

Citatne baze podataka

- u svojoj osnovi su također bibliografske
- posebnost u tome što, pored samih radova, obrađuju i popise korištene literature /referenci /citata, koje autori navode na kraju radova
- daju odgovor na pitanja koji su radovi najpopularniji, najčitaniji ili najviše citirani unutar nekog znanstvenog područja

Baze podataka s cjelovitim tekstem

Osnovna značajka baza podataka s cjelovitim tekstem je mogućnost uvida u cjeloviti tekst pojedinog rada.

Zbirke elektroničkih časopisa jednog ili više izdavača

Cjeloviti tekst rada najčešće je ponuđen u HTML i/ili PDF formatu.

Svaka vrsta baze podataka koristi se u različite svrhe:

bibliografske baze – za stjecanje uvida u određeno znanstveno područje

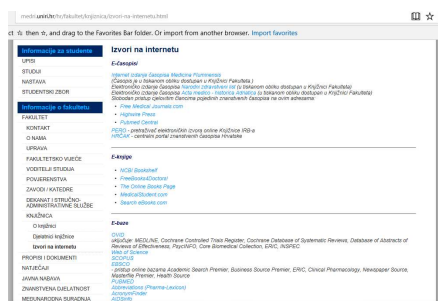
citatne baze – za stjecanje uvida u određeno znanstveno područje i za praćenje odjeka određenog rada ili znanstvenika/autora unutar znanstvenog područja

baze cjelovitog teksta – za pronalaženje radova točno određenih časopisa ili autora

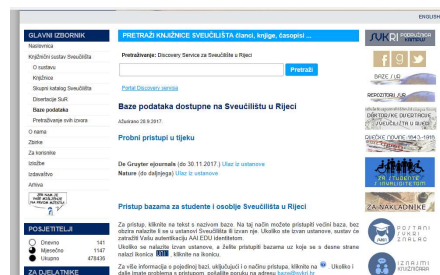
Baze je moguće pretraživati:

- iz sastavnica Sveučilišta u Rijeci direktnim ulazom na odabranu bazu
- izvan Sveučilišta uz korištenje AAI

<http://www.medri.uniri.hr/hr/fakultet/knjiznica/izvori-na-internetu.html>

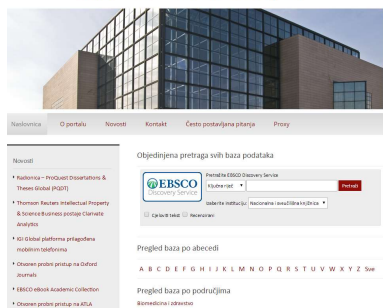

<http://www.svkri.uniri.hr/index.php/knjiznici-sustav-sveucilista/baze-podataka>

<http://baze.nsk.hr>

Portal elektroničkih izvora
za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu

Current Contents (CC)

- najpoznatija svjetska baza podataka
- pokriva sva područja znanosti preko svojih sedam sekcija: Agriculture, Biology and Environmental Sciences; Clinical Medicine; Engineering, Technology and Applied Sciences; Life Sciences; Physical, Chemical and Earth Sciences; Social and Behavioral Sciences; te Arts and Humanities

Medline/PubMed

- izvor informacija iz područja biomedicine, populacijske i reprodukcijske biologije te drugih područja vezanih uz medicinu i zdravstvenu skrb
- Proizvod U.S. National Library of Medicine
- prije pojave u elektroničkom obliku izlazio je kao tri sadržajno odvojene tiskane publikacije: Index Medicus, Index to Dental Literature i International Nursing Index

EMBASE

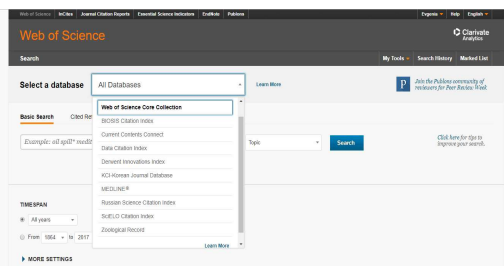
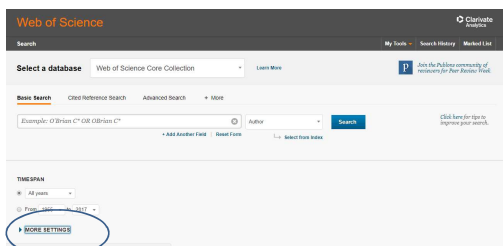
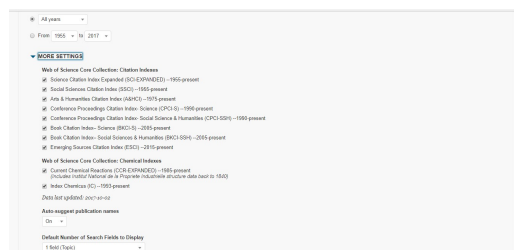
- biomedicinska baza podataka u proizvodnji kuće Elsevier
- prethodila joj je tiskana sekundarna publikacija Excerpta Medica
- pokriva niz područja kao što su istraživanja lijekova, farmakologija, farmacija, farmakoekonomika, farmaceutika i toksikologija, klinička i eksperimentalna medicina, ovisnost o lijekovima i njihova zloropaba, psihijatrija, forenzička znanost te biomedicinski inženjering i instrumentacija

Scopus

- bibliografska i citatna baza podataka
- u cijelosti obuhvaća i dvije zasebne biomedicinske baze podataka, Medline i EMBASE Medline

Web of Science (WoSCC)

- zbirka citatnih indeksa

Platforma WoS**Baza WoSCC****Citatni indeksi u WoSCC****Bibliometrijski pokazatelji**

- indeksiranost
- citiranost
- čimbenik utjecaja
- kvartili

Odabrane baze cjelovitog teksta

- Evidence-Based Medicine Review
- Journals@Ovid Full Text
- Nature.com Complete
- PsycARTICLES
- Health Source: Nursing/Academic Edition
- Springer Journals
- CINAHL with Full Text
- IOPscience extra
- MasterFILE Premier
- Academic Search Complete
- Emerald Management 175

Tercijarne publikacije:

- nastaju odabirom, obradom i preradbom primarnih i sekundarnih publikacija
- knjižnični katalozi i vodiči kroz literaturu, popisi literature za neki studijski predmet, ...

Knjižnični katalozi

- popisuju sve što jedna knjižnica posjeduje u svom fondu

Moguće je saznati:

- ima li knjižnica publikaciju
- kojim publikacijama jednog autora knjižnica raspolaže
- koje publikacije iz određenog područja knjižnica posjeduje

Knjižnični katalozi

Knjižnica MedRi:

<http://libraries.uniri.hr/medri/search.html>

Skupni katalog Crolist:

<http://opak.crolib.hr/cgi-bin/wero.cgi>

Nacionalna i sveučilišna knjižnica:

<http://katalog.nsk.hr>

Skupni katalog:

<http://www.worldcat.org/>

Put traženja informacija:

- Knjižnični katalozi
- Baze podataka

Strategija pretraživanja

priprema pretraživanja

- oblikovati upit, raščlaniti pojmove, odrediti srodne pojmove, sinonime, predmetnice, MeSH

pretraživanje odabranih izvora

kombiniranje rezultata pretraživanja

- kombinirati pojmove Booleovim operatorima AND, OR, NOT

ograničavanje pretraživanja

pregled rezultata

vrednovanje rezultata

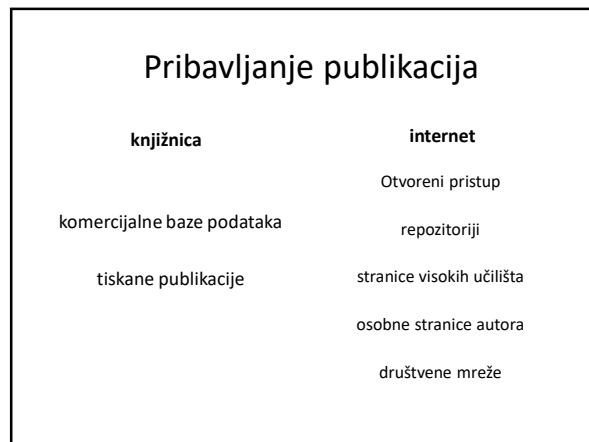
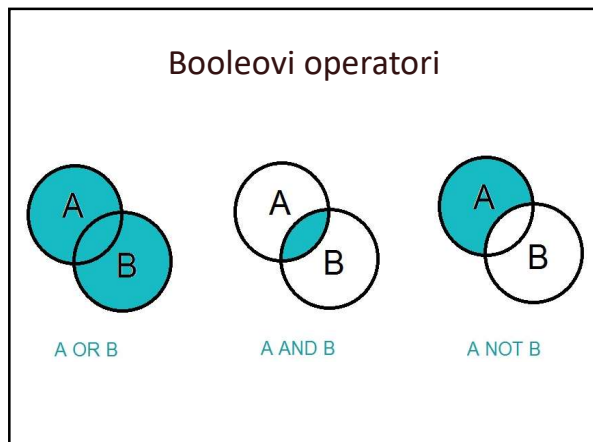
Booleovi operatori

Ključne riječi kombiniramo uz logičke operatore:

AND - Kada želite dobiti presjek pojmova, tj. rezultate koji sadrže sve unesene pojmove.

OR - Pronalazi zapise koji sadrže ili jednu ili drugu riječ.

NOT - Upotrijebite kada prvi pojam želite uključiti, a drugi isključiti.

Discovery service Sveučilišta u Rijeci

tražilica koja omogućuje istovremeno pretraživanje:

- skupnog kataloga Sveučilišta i lokalnih kataloga knjižnica Sveučilišta
- pretplaćenih baza podataka dostupnih Sveučilištu u Rijeci
- portala znanstvenih časopisa RH HRČAK
- odabranih znanstvenih izvora u slobodnom pristupu na internetu

Discovery service

The screenshot shows the homepage of the Discovery Service. It features a search bar at the top, a navigation menu with links like 'HOME', 'O NAS', 'KONTAKT', and 'POMOĆ', and a main content area with the text 'Pretražite Sveučilište u Rijeci' and 'uni | /SERVIJ | KNJIŽNICE | JUTRA | SVEUČILIŠTA U RIJECI'. The footer contains copyright information for 2014.

Otvoreni pristup

Časopisi

- glavni izvor medicinskih informacija i istraživačkih podataka
- pristup omogućen putem komercijalnih servisa
- izdavači stvaraju velike profite.

Otvoreni pristup

- znanstvena istraživanja trebala bi biti javno dostupna - većina je financirana javnim sredstvima
- „bogat” vs. „siromašni”
- Obzor 2020

Otvoreni pristup

- Budapest Open Access Initiative (BOAI), 2001.
- Berlin Declaration on Open Access to Knowledge in the Sciences and Humanities, 2003.

Otvoreni pristup

- slobodni pristup elektronički objavljenim znanstvenim radovima i istraživačkim podacima
- pravo čitanja, preuzimanja, čuvanja, tiskanja i korištenja u svom radu
- obaveza ispravno navođenje

Otvoreni pristup

ZELENI PUT - radovi arhivirani u repozitorijima - prije, tijekom i nakon objavljivanja	ZLATNI PUT - časopisi s otvorenim pristupom - objavljivanje plaćaju autori ili institucije u kojima rade

Knjižnica Medicinskog fakulteta

Radno vrijeme 8:30 – 20:00

051/651-199, 651-123

<http://www.medri.uniri.hr/hr/fakultet/knjiznica.html>
knjiznica_medri@medri.uniri.hr

Branka Škibola
 Ada Prpić
 Evgenia Arh

Knjižnica Medicinskog fakulteta

Usluge:

- pretraživanje informacijskih izvora
- korištenje časopisa i disertacija
- čitaonica
- posudba knjiga
- međuknjižnična posudba knjiga i članaka
- bibliometrijske usluge (potvrde indeksiranosti i citiranosti radova, IF, kvantili, ostali pokazatelji)